

1968, 1. srpen, Čierna nad Tisou. - Záznam šestého zasedání.

Brežněv: Drazí soudruzi, hovořím na základě pověření vaší i naší komunistické strany a je mou povinností podat vám zprávu o splnění onoho pověření, na němž jsme se včera dohodli, totiž o výsledcích rozhovorů s bratrskými stranami, týkajícími se obdržení jejich souhlasu účastnit se kolektivní přátelské schůzky na území Československa v Bratislavě.

Za druhé. Chci vám podat zprávu na základě pověření představitelů jak z vaší, tak i z naší strany, kteří se právě setkali, o připraveném projektu společného komuniké, které bychom chtěli předložit k posouzení a přijetí.

Včera pozdě večer jsme měli možnost předložit jménem našich dvou komunistických stran představiteli Polské sjednocené dělnické strany s. Gomułkovi, Maďarské dělnické strany s. Kádárovi, Sjednocené socialistické strany Německa s. Ulbrichtovi a Bulharské komunistické strany s. Živkovovi náš návrh na uskutečnění schůzky v Bratislavě.

Můžeme vás zpravit o tom, že k našemu uspokojení se všechny bratrské strany vyslovily k tomuto návrhu souhlasně. Tím naše úsilí zorganizovat takovéto přátelské setkání jako pokračování besed, které jsme s vámi měli, bylo úspěšně završeno, což nám nyní dává dostatečný důvod zařadit tuto záležitost se souhlasem bratrských stran do našeho komuniké. O žádných jiných podrobnostech jsme nehovořili, protože rozhovor se odehrával v noci a neměli jsme ani možnost, ani právo hovořit za rámec našeho pověření. To je první otázka.

Druhá otázka. Dnes, jak už bylo řečeno, se konala schůzka osmi soudruhů, po čtyřech zástupcích z vaší a naší strany. Tam jsme podali zprávu o tom, o čem teď podáváme zprávu vám, a dohodli jsme se na návrhu komuniké, který předkládáme vaší pozornosti. Budu se snažit číst pomalu, aby to soudruzi mohli zachytit a přeložit.

Na společných jednáních došlo k široké soudružské výměně názorů o otázkách zajímavých obě strany. Obě strany si vyměnily podrobné informace o situaci ve svých zemích.

Jednání politického byra ÚV KSSS a předsednictva ÚV KSČ probíhala v ovzduší plném otevřenosti, upřímnosti a vzájemného porozumění, směřovala k hledání cest dalšího rozvoje a upevnění tradičních přátelských vztahů mezi komunistickými stranami a národy našich zemí, založených na principech marxismu-leninismu a proletářského internacionalismu.

V průběhu jednání se obě delegace na základě vzájemné dohody rozhodly navrhnout ústředním výborům komunistických a dělnických stran Bulharska, Maďarska, Německé demokratické republiky a Polska uskutečnit mnohostranné přátelské setkání. Uvedené bratrské strany s tímto setkáním vyslovily souhlas. Setkání představitelů Bulharské komunistické strany, Maďarské socialistické dělnické strany, Jednotné socialistické strany Německa, Polské sjednocené dělnické strany, Komunistické strany Sovětského svazu a Komunistické strany Československa se uskuteční 3. srpna t.r. v Bratislavě.

Zde je tedy projekt, který představitelé předsednictva ÚV KSČ a představitelé politbyra ÚV KSSS předkládají k jednomyslnému přijetí. Navrhujeme, aby toto komuniké bylo vysíláno v rozhlase dnes, a to ve stejnou dobu - podle vašeho času ve 4 hodiny odpoledne, podle našeho času v 6 hodin. Pověříme naše soudruhy, aby zajistili technickou stránku a aby ve stejnou dobu bylo komuniké vysíláno rádiem a samozřejmě i uveřejněno v tisku. To je z mé strany, soudruzi, všechno.

Kosygin: Nejsou připomínky? Schvalujeme to, soudruzi, jednomyslně?

Hlasy: Není námitek.

Brežněv: V tom případě považujeme tento návrh za přijatý. My jsme si dnes vyměnili názory i k takové otázce, jak bychom dnes měli pokračovat, tj. máme-li pokračovat ve výměně názorů nebo ne. Došli jsme k závěru, že zřejmě nebude účelné pokračovat v této práci. Přijetím společného komuniké tedy můžeme naši práci zakončit. (Obrací se k sovětským soudruhům.) Z naší strany není námitek?

Hlasy: Ne.

Brežněv: Z vaší strany, českoslovenští soudruzi? Také ne. Z toho tedy vyplývá, že končíme na základě oboustranného souhlasu. Dříve než zakončíme práci, chtěli bychom na základě pověření všech členů politbyra a jeho kandidátů, tajemníků, všech účastníků naší schůzky poděkovat ÚV KSČ a osobně soudruhu Alexandru Stěpanoviči Dubčekovi za uspořádání této schůzky, za vytvoření nezbytných podmínek, které pomohou, aby věc našeho semknutí postoupila dále vpřed a aby byla

vyřešena taková závažná otázka, jako je svolání bratrské schůzky na vaší půdě, v Bratislavě. Toto samozřejmě vysoko oceňujeme a chtěli bychom vám za to vyjádřit náš velký dík.

Dubček: Drazí soudruzi, drazí přátelé, dovoluji i mně na závěr naší společné práce poděkovat vám, členům a kandidátům i tajemníkům politbyra ÚV KSSS za úsilí, které jste projevili ve věci vypracování další společné linie, zaměřené na nalezení východisek z některých obtíží a problémů, které vznikly v souvislosti s varšavskou schůzkou.

Já stejně jako ostatní soudruzi našeho předsednictva ÚV soudím, že toto setkání obou našich bratrských stran splnilo svou úlohu a že se hodně vykonalo. Těžko se hledají slova k tomu, abychom plně ocenili vykonanou práci a ocenili význam, který bude mít pro další bratrskou spolupráci našich zemí a našeho lidu, pro mezinárodní komunistické a dělnické hnutí. Vysoce oceňujeme vaši práci, práci politbyra ÚV KSSS, přístup k řešení oněch důležitých otázek, o kterých jsme především, včera a dnes rokovali.

Domníváme se, že naše schůzka vytvořila dobré podmínky pro společné setkání s ostatními bratrskými stranami. Hlavní a nejdůležitější je to, že jsme dospěli k jednotnému stanovisku, že je třeba se společně propracovat k takovým závěrům, které budou přispívat k posílení všestranných svazků mezi našimi stranami a národy, mezi našimi zeměmi a ostatními komunistickými stranami, které se zúčastnily varšavské schůzky. To nemůže být na překážku vypracování pozitivní a dobré pozice pro naši další společnou práci. Soudím, že je to velmi dobře, že jsme zde v tomto směru vykonali velmi mnoho a naše předsednictvo ÚV KSČ bude nadále dělat všechno pro to, aby setkání našich bratrských komunistických stran v Bratislavě a práce, která nás tam čeká, přispěly k dalšímu upevnění našich kontaktů. Jako komunisté - internacionalisté pro to vytvoříme v Bratislavě všechny nezbytné podmínky.

Chceme jménem našeho předsednictva poděkovat vám, s. Brežněve, Kosygině, Podgornyj, Suslove a ostatní, kteří jste na naši žádost vedli jednání s představiteli ostatních bratrských komunistických stran a kteří jste učinili vše pro to, abychom se mohli sejít za jedním stolem, za to, že politbyro vašeho ÚV provedlo tuto práci velmi úspěšně. Soudíme, že je to velmi dobře, když budeme sedět za jedním stolem a snad najdeme společný jazyk pro další společnou práci.

Děkujeme vám za úsilí a doufáme, že jsme tu pracovali dobře a že naše besedy v průběhu těch několika dnů, moje setkání s vámi, soudruhu Brežněve, včetně několika setkání, možno-li tak říci, našich čtyřek, byla velmi prospěšná. A to je dobře. Pracovali jsme dobře a dosáhli jsme těch výsledků, o něž jsme usilovali. Vyhlásili jsme to na začátku naší porady a i vy jste o tom hovořili.

Setkání, besedy a diskuse, které jsme uskutečnili, považujeme za cestu, kterou je možné najít společné stanovisko, abychom dospěli ke shodě v našem dalším společném postupu. Je to velmi dobře a domníváme se, že toto naše setkání splnilo svoje velké internacionální poslání jak ve vzájemných vztazích obou našich bratrských stran, tak i vůči ostatním komunistickým stranám. Naše komunistická strana bude i nadále dělat všechno, aby tyto výsledky, tato východiska, které nám dovolily domluvit se na uspořádání setkání v Bratislavě, byly naplněny a rozvíjeny. Pro nastávající setkání v Bratislavě vytvoříme přátelskou atmosféru a vřele uvítáme i představitele ostatních bratrských komunistických stran, kteří přijedou k nám do Československa. Děkujeme vám za práci, kterou jste vykonali při přípravě tohoto společného setkání. Děkuji vám, soudruzi, za všechno. *I jménem ostatních členů předsednictva naší strany vás zvu na malý přípitek.*^c